

N.Y.C. TIME

זמן הדל"נ ערב סוכות - 5:55

סוף זמני ק"ש א' סוכות - 9:19

9:55 -

סוף זמן תפלה - 10:51

דף היומי לא' סוכות: ב"ב קי"ד

בס"ד, ערב סוכות - שנת תשפ"ה לפ"ק

חג הסוכות

מתקבצין ובאין עובדי כוכבים בערבוביא וכו' אמר להם הקב"ה: שוטים שבעולם, כל מה שעשיתם - לצורך עצמכם עשיתם.

ובגמ' (ג): מובא: [וכאשר מכירים שמכיון שלא קיבלו וקיימו את התורה ואינם ראויים לשכר, יאמרו להקב"ה] רבש"ע, תנה לנו מראש ונעשנה. אמר להן הקב"ה, שוטים שבעולם, מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת, מי שלא טרח בערב שבת מהיכן יאכל בשבת? אלא אעפ"כ, מצוה קלה יש לי וסוכה שמה, לכו ועשו אותה. ומספרת הגמ': מיד כל אחד [ואחד] נוטל והולך ועושה סוכה בראש גגו, והקב"ה מקדיר עליהם חמה בתקופת תמוז, וכל אחד ואחד מבעט בסוכתו ויוצא וכו', עיי"ש.

ובבן יהודיע איתא: יש להבין, למאי אצטריך לפרש "בראש גגו", לימא "עושה סוכתו" בסתם. ונראה לי בס"ד בא המאמר להודיע רעות לבם, כי מעיקרא רצו לעשות הסוכה במקום שיהי' להם פטור ממנה, שהי' לעשותה בחצרותיהם שאין השמש והרוח שולט שם כל כך. אך לבם רע, שמואס לבם במצוה, ולכן עשו אותה בראש הגג ששם שולט חום השמש ותוקף הרוחות, כדי שימצאו להם מקום פטור לצאת מתוכה, עכ"ל.

ובענין יעקב מפרש דלכך עשו בראש הגג להתגאות, ולפי שעשאוה שלא לשמה, לכך הקדיר עליהם חמה, כי "רשעים נידונים בה".

ויש לעיין, דהנה ברש"י (שבת קנד:), סוכה כה: (מבואר דרוב סוכותיהם היו בראש הגג, וא"כ מהי האשמה שגם אומות העולם יעשו סוכותיהם בראש הגג.

אמנם, יש מבארים שמה שהסוכה נקראת "מצוה קלה" שאין בה חסרון כיס, משום דבגמ' (סוכה ד:): יש דעה שאם עושה סוכה בראש הגג על שפתו שאינו צריך לעשות דפנות, שכן מדין גוד אסיק דפנות הבית נמשכים למעלה. וזה מה שהגויים מעדיפים לעשות מצוה קלה ללא חסרון כיס של דפחות. אך דוקא משום כך החמה שיוצאת מנרתיקה מכה בהם. (ספר אתה בחרתנו עמ' צ"ו-צ"ז)

ובדרך צחות אפשר לומר דבמה שיעשו סוכותיהם בראש הגג ולא באמצע הגג, אם יבעטו בסוכות הרי יפלו מעל הגג לארץ, וזהו בזיון גדול לסוכה, ועל זה נתבעים אומות העולם.

"זורח השמש ובא השמש וגו'" (קהלת א:ה). הנה הימים טובים בכלל וחג הסוכות בפרט קשורים במאורות השמים.

חדר המקורה שהרימו התקרה וסככו שם, אם צריך לשוב ולקבוע המזוזה בברכה לאחר סוכות

בספר סוכת היוצרים (עמ' נ"ז) איתא: השערי תשובה (סי' תרכ"ו סק"ג) הביא את דעת הפרי חדש שחדר המקורה ודריים בו כל השנה, ויש בו מזוזה, ובערב סוכות הרים התקרה וסיכך את החדר בסכך כשר, ולאחר חג הסוכות השליך את הסכך והחזיר את התקרה, והמזוזה נשארה במקומה, שיש בזה משום 'תעשה ולא מן העשוי', שהרי קיי"ל (מנחות ל"ג, ונפסק ברמב"ם פ"ו מהל' מזוזה ה"ה) שבית שאין בו תקרה פטור ממזוזה, ועל כן תיקן ליטול את המזוזה ולחזור ולקבועה שוב בברכה. וכן דעת הכתב סופר בתשובות (יו"ד סי' קל"ט).

ובשו"ת ארבעה טורי אבן (סי' י"ד) להג"ר אלעזר רוקח זצ"ל פקפק על כך, וכתב שפטול תעשה ולא מן העשוי אינו אלא כשנעשה מתחילה בפיסול, אבל אם תחילה נעשה בהכשר בחדר שנתחייב במזוזה, אף שנפטר אח"כ, כגון במקרה זה כשהסיר את התקרה - מ"מ כשנתקן התקרה אח"כ, כשר ואין בזה משום תעשה ולא מן העשוי.

וכן משמעות הדברים בקיצור שו"ע (סי' קל"ד סע' ח'), וכן פסק המהר"ם שיי"ק (או"ח סי' ש"כ) ובשואל ומשיב (מהד' ג' ח"ב סי' קס"ו) ובשו"ת מהרש"ג להג"ר שמעון גרינפלד זצ"ל (ח"ב סי' ע"ה אות ב').

ובספר ביכורי יעקב לבעל הערוך לנר בחיבורו תוספת ביכורים (סי' תרכ"ה סק"ד) כתב, שמשמעות דברי הפרי חדש שהסוכה בחג פטורה ממזוזה אף שכל השנה היא חדר, וכן נקט להדיא הפרי מגדים (סוסי"א תרמ"ג).

והביכורי יעקב נוקט לגבי מזוזה בסוכות כדעת הפמ"ג, שהרי מה בכך שכל השנה זהו חדר, והא ע"כ בסוכות נתבטל מלהיות בית. ומ"מ הדין הוא עם בעל שו"ת ארבעה טורי אבן שא"צ להסיר המזוזה לאחר חג ולקבועה מחדש, שאין בזה באמת משום תעשה ולא מן העשוי, כיון שנעשה בהכשר.

וסיים שם, שלגבי הקובע מזוזה בסוכה בחג עצמו, אפשר שצריך להסירה אחר חג ולחזור ולקבועה מחדש, משום שמכיון שמתחילה נקבעה בזמן פטור, יש בזה משום תעשה ולא מן העשוי, ולדינא הניח בצ"ע.

בריש מס' ע"ז (ב.ב:): איתא: לעתיד לבוא מביא הקב"ה ס"ת [ומניחין] בחיקו, ואומר: למי שעסק בה יבוא ויטול שכרו. מיד

ע"פ "הי מאורות ברקיע השמים וגו' והיו לאותות ולמועדים וגו'" (בראשית א:יד) כתב רש"י: על שם העתיד, שעתידי ישראל להצטוות על המועדות והם נמנים למולד הלכנה.

בנוגע לברכת 'יוצר המאורות', כתב הב"י (או"ח סי' נ"ט) מספר המנהיג: דאמרינן בערבי פסחים (קד). שצריך לסמוך לחתימה מעין פתיחה ומעין חתימה. לכך צריך לומר אחרי המקראות, 'ותיקן מאורות לשמח עולם ברוך אתה ה' יוצר המאורות'. וכן כתבו רב סעדיה ורב נטרנאי ז"ל, עכ"ל. ורבינו הגדול מהר"י אבוהב ז"ל כתב בשם ספר המנהיג שאין לומר 'ותיקן מאורות לשמח בהם עולמו', שאין המאורות לשמח בהם העולם, אלא להאיר על הארץ. עכ"ל.

כדי ליישב טענת מהר"י אבוהב, אפשר לומר דמכיון שכיו"ט יש מצוה של שמחה, והמועדים נמנים לפי הלכנה וגם לפי החמה [חודש האביב, "חג האסיף תקופת השנה"], יש שייכות בין המאורות לשמחה.

ובנוגע לחג הסוכות, הרי כשרות הסכך תלוי בצלחה מרובה מחמתה, וגם עובי הסכך לכתחילה צריך להיות כדי שיראו הכוכבים דרך הסכך (עיין בטור ושו"ע או"ח סי' תרל"א). גם חלות החג - בט"ו בתשרי היא בזמן מילוי הלכנה.

ועיין ברבינו בחיי בפ' שלח ע"פ "סר צלם מעליהם" (יד:ט) שכותב: והרמב"ן ז"ל פירש, "סר צלם מעליהם" - שהוסר הצל מעל ראשם, ממה שידוע כי בליל החותם הגדול של הושענא רבה, הוא יום כ"ו לבריאת עולם, לא ימצא צל [הלכנה] לראש מי שעתידי למות באותה שנה. וזה כאילו אמר: כבר נגזרה עליהם מיתה. זאת כוונתו, ואע"פ שאינו לשונו.

עצם מהות המאורות תלוי בשמחה. בתהלים (יט:ה-ו) במזמור "השמים מספרים כבוד קל" כתוב: "לשמש שם אהל בהם. והוא כחתן יצא מחופתו ישיש כגבור לרוץ אורח". ובפיוט 'קל אדון' שאומרים בברכת 'יוצר המאורות' בשבת וביו"ט אומרים: "טובים מאורות שברא אלקינו וכו' שמחים בצאתם וששים כבואם וכו'".

בפיוט "אשר בגלל אבות" מסיים: "משה מת מי לא ימות וכו'", ותיכף אחר זה אומרים "שישו ושמחו בשמחת תורה וכו'". ולכאורה ה' ראוי שלא לסמוך שני דברים אלו - מיתת משה רבינו עם 'שישו ושמחו'.

ושמא יש לפרש הענין ע"פ המסופר על הגר"א מוילנא זצ"ל שנפטר ביום ד' דסוכות, ובשמחת תורה היו תלמידי וואלאזין באבילות ובצער ולא יכלו לרקוד כראוי לכבודה של התורה.

הרים הגר"ר חיים מוואלאזין זצ"ל את קולו ואמר לתלמידיו: היודעים אתם היכן רבינו נמצא כעת? לפני כסא הכבוד, ומתחנן לפני הרבש"ע שיתן לו לחזור לעולם הזה אפילו לשעה קלה כדי ללמוד עוד דף גמרא אחד. ענה לו הקב"ה, אלי'נקע, זה בלתי אפשרי, אחרי שעזבת את העולם אין שום אפשרות לחזור לשם לעולם. וחזר והתחנן לפני הרבש"ע בדמעות ובקשות שהוא מוותר על כל הגן עדן, ויתיר לו לחזור לעולם הזה כדי ללמוד עוד משנה אחת. ענה לו הקב"ה, אלי'נקע, אי אפשר לך לחזור. וחזר וביקש בתחנונים שמוותר על כל העולם הבא, ויתיר לו לחזור לעולם הזה כדי לומר עוד פעם אחת "אמן יהא שמיה רבא מברך". וענה לו הקב"ה שאי אפשר לחזור.

והמשיך הגר"ח ואמר לתלמידיו: הנה אנחנו חיים עוד בעוה"ז, ואנו יכולים לצבור מצוות, אמנים, משניות, ודפי גמרא כמה שאנחנו רוצים - אז הבו ונרקוד לכבודה של תורה. וכולם התעלו ורקדו בהתלהבות נוראה.

ובזו השעה הלחין (composed) הגר"ח את הניגון הידוע: "עולם הבא איז א גוטע זאך, לערנען תורה איז די בעסטע זאך, ווארף אוועק יעדער יאך, לערן תורה נאך און נאך, עולם הבא איז א גוטע זאך". (מובא בס' קנין תורה כיצד, עמ' קי"ט)

ולפ"ז י"ל דאע"ג דמשה מת, מ"מ השאיר אחריו את התורה, ועל זה יש לנו לשמוח.

בענין חיוב סוכה למי שנוסע לטיול בסוכות

בפרק הישן (סוכה נו). איתא: ת"ר הולכי דרכים ביום פטורין מן הסוכה ביום וכו'. ופירש"י: דכתיב "בסוכות תשבו" - כעין ישיבת ביתו. כשם שכל השנה אינו נמנע מלכת בדרך בסחורה, כך כל ימות החג שאינו יום טוב לא הצריכו הכתוב למנוע.

ויש מדייקים מדברי רש"י שכתב "שאינו נמנע מלכת בדרך בסחורה" משמע דלטיול בעלמא אסור, דאינו פטור מן הסוכה.

בספר סוכת חיים (עמ' תס"א) איתא: וכן מבואר בפירוש רבינו אברהם מן ההר שכתב: הולכי דרכים, ד'בסוכות תשבו' כתיב כעין ישיבת ביתו. כשם שכל ימות השנה אינו נמנע מללכת לחפציו, כך כל ימות החג לא הצריכו הכתוב למנוע בדבר הצריך, עכ"ל. ומשמע דוקא בדבר הצריך, וכן משמע בתניא רבתי (סי' פ"ג). אמנם התוס' (שם ד"ה הולכי) כתבו סתם: שאינו נמנע מלכת בדרך. וכן משמע מרבינו מנוח (הל' סוכה פ"ו ה"ד) שכתב: מי שרוצה לילך בדרך בחג - הולך, ולא ימנע מפני הסוכה. וכן משמע ביראים (סי' תכ"א) שכתב: וטעמא דתשבו כעין תדורו בעינן, וכל עניינים שאדם רגיל לעשות ולצאת מדירתו, רשאי לצאת מסוכתו וכו' עכ"ל.

במשנה ברורה הוצאת דרשו (ח"ו סי' תר"מ מ"ב ס"ק ל"ט, ביאורים ומוספים מספר 41) איתא: ולצאת לטיול כשיודע שלא תהיה לו שם סוכה, כתב בשו"ת אגרות משה (או"ח ח"ג סי' צ"ג, אהע"ז ח"ד סי' ל"ב אות ח') שמסתבר שאסור, מפני שלא פטרה התורה מסוכה אלא כשמצטער האדם ממנה, ולא כשישיבתה רק מונעת ממנו תענוג שהיה יכול לעשות ולולא חיוב סוכה, ורק במקום שמטרת הליכתו לדרך אינה לשם תענוג אלא מחמת שיש לו צורך בזה, כגון לצורך סחורה, פטור הוא מן הסוכה. והוסיף, שבלא"ה מבואר בגמ' (מנחות מא.) שמי שמתבטל מקיום מצות עשה נענש על כך בשעת חרון אף, ומי שמתבטל ממצות סוכה כשאין לו צורך אלא רק מחמת שרוצה להתענג, הריהו בכלל זה. וכן כתב הגרש"ז אויערבך (ספר הסוכה פסקים והערות אות ל') שאסור הדבר משום שמבואר במג"א (סק"ד) שאין להקזיז דם או לשתות משקה המשלשל בימי החג למי שמצטער בכך, מפני שהדבר גורם לו להיפטר מן הסוכה, וא"כ כל שכן שאין ללכת לטיול לשם תענוג כשע"ז יתבטל ממצות סוכה.

מאידך, דעת הגר"ש אלישיב (זמן שמחתנו פ"ב סק"ב אות ד') שמתר מן הדין לצאת לטיול, מפני שדרך דירה בכך ואין זה סתירה ליכעין תדורו, ואין נענש בכך כמי שמתבטל ממצות עשה, מפני שמבואר בתוס' (ערכין ב:) שרק כשעושה תחבולות כדי להיפטר נענש על כך משום שהוא כביזוי למצוה, אך לא כשמתבטל מהמצוה רק

סיום התורה בשמיני עצרת

בספר קרן אורה (מו"ק ט' ד"ה וראיתי; דף קס"ו ע"א בקרן אורה) הקשה, איך מסיימים את התורה בשמיני עצרת ושמיים בסיומה; הלוא "אין מערבין שמחה בשמחה", וא"כ אסור לערב את שמחת הסיום בשמחת החג, וכמו שכתוב במועד קטן בענין חנוכה ביהמ"ק.

ואפשר לומר, דהנה בסוף פ' פינחס (כט:לה) מסביר רש"י ע"פ הגמ' (סוכה נה:): דענין שמיני עצרת הוא, לפי שכל ימות הרגל הקריבו כנגד שבעים אומות, וכשבאין ללכת אומר להם המקום, בבקשה מכם, עשו לי סעודה קטנה שאהנה מכם.

ויש לומר דכיון דישראל ואורייתא וקודשא בריך הוא חד הוא, אם הקב"ה רוצה לשמוח עם ישראל, הרי מוכן שבכלל זה הוא שמחה עם התורה, וא"כ כולה חדא שמחה היא.

ועיין בשלמי מועד (פמ"ב) שמביא מהגרש"ז אויערבאך זצ"ל ד"אין מערבין שמחה בשמחה" נאמר רק במצוה, משא"כ "ושמחת בחגך" ושמחת תורה חדא מילתא היא, דהשמחה שאנו שמחים ביום זה עם החג ועם התורה, היא שמחה אחת בקרבנו אל ה' [וכמו שאמרו במדרש (שיהש"ר פ"א) ובפסיקתא דרב כהנא (פיסקא כ"ב): "זה היום עשה ה' נגילה ושמחה בו". א"ר אבין, אין אנו יודעין במה לשמוח - אם ביום, אם בהקב"ה. בא שלמה ופירש: "נגילה ושמחה בך" (שיה"ש א:ד) - בהקב"ה, 'בך' - בישועתך, 'בך' - בתורתך.

מחמת שרוצה לטייל [ואף שמבואר בהגהות הר"א אזולאי (על הלבוש אות ו') שלא הותר ללכת לדרך אלא למי שרגיל בכך כל השנה, ביאר הגרי"ש אלישיב (שם) שאין זה אלא ביוצא לעסקיו וכדו'] שבמשך השנה אינו רגיל לצאת לדרך, ולפיכך כשרוצה לצאת בסוכות הרי זה נחשב כזלזול במצוה, משא"כ מי שרוצה לטייל בסוכות מחמת שאז הזמן המתאים לכך]. והוסיף בספר הערות (למס' סוכה כו.), שרק כשמטבטל ממצות זמן ממושך הריהו מראה שמפקיע את עצמו ממנה, משא"כ כשאינו מטבטל ממנה אלא באקראי ללכת לטיול. ולמעשה, דעתו (וזמן שמחתנו שם) שמי שיש לו צורך לצאת לטיול אי אפשר להחמיר עליו ולמונעו מזה, אכן כשאין לו צורך, כתב בקובץ תשובות (ח"ב סי' ל"ז) שעליו להכניס את עצמו לחיוב מצוה, ולא ללכת לדרך ולהיפטר ממנה. וכן דעת הגר"נ קרליץ (חוט שני סוכות פ"ב סק"ט) שמוותר לצאת לטיול, אך שטות היא לאבד מצוה יקרה בשביל טיול. וכדבריהם מפורש ברבינו מנוח (על הרמב"ם פ"ו מהל' סוכה ה"ד), שמוותר לצאת לדרך אם רוצה, אך אין ראוי לאדם הגון לצאת מביתו ברגל כי אם לדבר מצוה.

ומי שהולך בדרך בתוך עירו, דעת הגרי"ש אלישיב והגרש"ז אויערבאך (וזמן שמחתנו שם הע' ט"ז אות ל"א) שאינו נחשב כהולכי דרכים להפטר מסוכה, עד שיצא מהעיר ויהיה מחוץ למקום דירה. ודעת הגר"ח קניבסקי (הלכות חג סוכה פ"ז הע' 29) שבזמנינו גם מי שהולך מחוץ לעיר אינו נחשב כמי שעקר מביתו אם חוזר הוא לביתו באותו היום. ולדעת הגר"נ קרליץ (חוט שני שם) אין הדבר תלוי באורך הדרך, אלא כל מי שנמצא באיזו דרך ונתערר לו צורך לאכול או לישון, נחשב כהולכי דרכים ופטור מן הסוכה.

Succos
© COPYRIGHT 2024
BY RABBI MATIS BLUM Z"L

לז"נ בעסא רחל בת דבורה

נדב בן דבורה לרפ"ש
רוחמה ליבא בת רבקה לרפ"ש
צביה חיה בת לאה ברעניא לרפ"ש

"והיית אך שמח"

"And you shall be only joyous ..."

Our Rabbis tell us that the term "*Ach*" comes to exclude something from the statement in which it appears. What does the "*Ach*" in this verse come to minimize or to exclude?

The *S'fas Emes* answers that, although there is a special Mitzva to rejoice on Yom Tov, nevertheless, that joy must be restricted to rejoicing with the Mitzvos and basking in the Kedusha of the Yom Tov. Unbridled joy and levity which are not *Simcha Shel Mitzva* are clearly forbidden on Yom Tov (see Orach Chaim 529:3).

"שמח וזולון בצאתך ויששכר באהליך" (דברים לג: יח)

"Rejoice, Zevulun, when you go out, and Yissachar, in Your tents ..."

The *Tovin Shemu'a* observes that most merchants rejoice only when they return from a business trip once they see the profits that they have realized. However, when they set out on their journeys, they are filled with trepidation, for they do not know what is in store for them.

Zevulun, representing the supporters of Torah, however, is different. The merit of supporting Torah is so great that they can rejoice even when embarking on a trip, for they are confident that they will be successful, since "Yissochar is in Your tents" of Torah.

בראשונה הי' לולב ניטל במקדש שבעה ובמדינה יום אחד (סוכה מ"א)

"Originally the Lulav was taken for seven days in the Beis Hamikdash, and for one day in the rest of the country ..."

Chazal tell us that the Four Species and the manner in which they are taken represent unity in Klal Yisroel. *Hagaon Rav Chaim Soloveitchik, Z'T'L'*, noted that since the Beis Hamikdash was the site where the Kohanim served, as well as being the location of the Sanhedrin and the gathering place of the leaders of Bnei Yisroel, it was imperative to stress the need for unity, and therefore the Mitzva of Lulav was observed there for seven days.

HALACHIC DISCUSSIONS

(not to be relied upon for Halacha L'Ma'aseh)

The Shulchan Aruch (O.C. 649:5) rules that if an Esrog is forbidden to be eaten [eg. if it is Tevel], one cannot use it to fulfill the Mitzva of *Arba'a Minim*.

The Mishna Berura (649:45) rules that if the Esrog absorbed a forbidden food [eg. boiling *Cheilev*], one should not use it on the first day of Succos.

If an Esrog was placed under a bed and someone slept on the bed, the *Minchas Yitzchok* (V:57:5) and *Hagaon Rav Y.S. Elyashiv Z'T'L'* (cited in *Succas Chaim*, pg. 111-118) permit using the Esrog for the Mitzva, while *Hagaon Rav Chaim Kanievsky, Z'T'L'*, ruled that one may not use it even if no one slept on the bed. He said that his father, the *Steipler Gaon, Z'T'L'*, was also *Machmir*, while his uncle, the *Chazon Ish, Z'T'L'*, was lenient.

If one brought an Esrog back from Eretz Yisroel and placed it under his seat and slept on it, *Hagaon Rav Moshe Shternbuch, shlita* (*Teshuvos V'hanhagos* II:337) rules leniently since it was not under a bed.

QUESTIONS OF THE WEEK

- 1) Is it permissible to use edible items as *S'chach*?
- 2) Can a tree serve as part of the wall of a Succa?
- 3) If one has only one *Hadas* in his Lulav, may he recite a Bracha?
- 4) Why do we recite *Shehechyanu* on Shmini Atzeres?
- 5) Is it permissible for one person to receive two Aliyos on Simchas Torah?
- 6) If someone said *Morid Hatal* instead of *Mashiv Haru'ach U'Morid Hageshem* after *Shemini Atzeres*, must he repeat *Shmoneh Esrei* if he realizes his mistake after starting the third Bracha of *Shmoneh Esrei*?
- 7) Which person whom we read about on Yom Kippur, was granted *Ruach Hakodesh* on Succos?
- 8) How was Yehoshua punished for marrying Rachav?
- 9) Does the Din of 'לכס' apply to the *Kezayis* of bread that one eats in the Succa on the first night of Succos?
- 10) If one is eating a קבע [a regular meal, and not

just a snack] in the Succa, may he drink outside the Succa?

- 11) Which Parsha in the Torah is named for a word [or words] found the farthest in the Parsha [eg. "Bereishis" is the first word in the Parsha, while "Noach" is the third word in the Parsha]?

ANSWERS

- 1) It is forbidden to use food as S'chach because it can receive Tum'ah (Orach Chaim 629:9-10).
- 2) It is permissible to use a tree which does not sway in the wind as a wall of a Succa (Orach Chaim 630:10).
- 3) There is a *Machlokes* concerning whether or not it is permissible to recite a Bracha on a Lulav which has just one *Hadas* (see Sha'arei Teshuva 651:1, Mishna Berura 6).
- 4) We recite *Shehechyanu* on *Shemini Atzeres* because it is considered an independent Yom Tov (Succa 47).
- 5) If someone received an Aliya in Parshas Vezos Habracha, he may still be called as Choson Torah or Choson Bereishis (Mishna Berura 669:2).
- 6) If someone realized after beginning the third Bracha of Shmoneh Esrei that he said *Morid Hatal* instead of *Morid Hageshem*, he does not have to repeat Shmoneh Esrei (Orach Chaim 114:5).
- 7) Yona ben Amitai was given *Ru'ach Hakodesh* at a *Simchas Beis Ha'sho'eiva* (Yerushalmi Succa 5:1).
- 8) His name is recorded as *שׂוֹעַ* without a 'ה' in Sefer Nechemya 8:17 (Panei'ach Raza, Devorim 32:44).

- 9) Yes. Therefore one cannot be *Yotzei* his obligation with stolen bread (Minchas Chinuch 325:13; Mateh Efraim 625:56; Mishna Berura 454:14).
- 10) There is a discussion among the Poskim concerning whether it is permissible (see Sha'ar Hatziyun of the M.B., 639:29; Teshuvos Binyan Shlomo 41; and Sefer Chayei Moshe on Moadim, pg. 84).
- 11) The name of Parshas Kedoshim is derived from the 14th word in the Parsha.

HAKARAS HATOV

This issue is dedicated by Samuel Gut in memory of גאלדא בת שמואל.

NOW AVAILABLE

The sefer *נר מתתיהו* is available for purchase:

- in seforim stores
- via shipping by emailing torahlodaas@gmail.com
- by picking up in Monsey, Queens, or Lakewood. Please be in touch via email.

The sefer *מצא טוב* on *שמחות* and the set of Torah Lodaas volumes 1-5 are available for purchase. Email to purchase.

Due to many practical considerations, Torah Lodaas is only available through e-mail. Anyone who wishes to dedicate an issue or receive Torah Lodaas is asked to send his name and e-mail address to: TorahLodaas@gmail.com

The material for this issue has been reprinted from previous years